

He aha māku hei āwhina?

Social Cohesion Guide

Te noho huānga ngātahi

He wāhi ki a tātou katoa hei auaha i te social cohesion. Kei roto ko te āwhina i te tangata kia noho huānga ia, kia noho kauawhitia ia, kia taea te noho hei rātou ake, kia taea hoki te whai wāhi ki te porihanga. Ko te nuinga o mātou e pērā ana me te kore mōhio. Te kōrero ki ā mātou kiritata, te tūao, te tae atu rānei ki tētahi taiopenga pāpori ko ngā momo mea ka auaha i te noho huānga me te whai wāhitanga. I roto tonu i ō tātou wāhi mahi ka mahi pea tātou i ngā mea e auaha nei i te social cohesion mā ngā mahi ngāwari pēnei i te inu kawhe, i te kai tina rānei i te taha o tētahi hoa mahi hou.

Tērā pea he mema mātou o tētahi whanau, o tētahi kura, o tētahi wāhi mahi, o tētahi tīma hākinakina, o tētahi hāhi rānei – tērā rānei e ako ana pea mātou i tētahi reo hou, e tiritiri ana rānei i ā mātou runaruna ki ētahi atu. Ahakoa tō tātou hapori, e pai ana te noho huānga, te noho kauawhi, te noho hei koe ake, te noho hoki hei wāhanga o tētahi mea.

He rerekē tātou katoa engari kei te hiahia tātou ki te whakawhanaunga, ki te whakanui i tō tātou kanorau, ki te whakaute i ētahi atu ina he whakahē. He mea nui tēnei i te mea kāore ngā tāngata katoa e rongono ana kia taea e rātou te noho hei rātou ake, e whakawhirinaki ana rānei kia rangona ā rātou reo kōrero.

E piki haere ana te kanorau o tō tātou nei whenua, he maha ngā hapori rerekē, a, me kimi huarahi tātou ki te whakarongo tētahi ki tētahi, ki te rongono hoki tētahi ki tētahi. Kei te hiahia tātou kia mārama ō tātou nei rerekētanga, ō tātou nei kaha hoki me te whai i ngā mea e whakakotahi nei i a tātou, e whakapiri nei hoki i a tātou.

Te noho huānga – he aha tōna āhua

I ngā porihanga e whakawhanaunga pai nei ngā tāngata, e mōhio ana tētahi ki tētahi, e mōhio ana tātou ki ā tātou kiritata, he kauawhitanga i roto i tō tātou wāhi mahi, e mōhio ana ā tātou tamariki he mema rātou nō ō tātou hapori, ā, e mōhio ana tātou kei hea he āwhina ina hiahiatia. Ka taea e tātou te kōrero ki te tangata kāore pea ka kōrerotia i te nuinga o te wā, ka taea e tātou te whāki mēnā e rangona ana e tātou ngā kupu whakatoihara a te tangata, ā, ka taea te whāki ko wai tātou, nō hea tātou, ā, he aha ā tātou tikanga. Mēnā he mōrearea kāore he tangata e mahue nei i a tātou – e kauawhitia ana te katoa.

Te whakapakari i te noho huānga – he aha mā koutou hei mahi

Nā, he aha tā mātou hei āwhina kia nui ake ngā tāngata e noho huānga ana, e tauawhi ana i te kanorau, e whai tūhononga ana, e whai wāhi ana, e whakawhirinaki ana i ētahi atu, e whakautetia ana?

Te noho huānga ngātahi

- tautohutia me te urupare hoki i ngā whanonga whakatoihara, i ngā kaupapa here whakatoihara me ngā tikanga whakatoihara.
- āwhinatia kia pai ake te tangata me ngā whakahaere.
- kia māia te kōrerorero ki tētahi e whakaatu ana i te whanonga whakatoihara. Ka āwhina pea ngā rauemi i te pae tukutuku a Te Kāhui Tika Tangata, pērā i [Responding to Racism](#).
- āwhinatia kia pai ake te tangata me ngā whakahaere.
- kimihia ngā whakangungu i roto i tō whakahaere, i tō kaunihera ā-rohe, mā tētahi NGO rānei mō te wete i te whakatoihara, ka tohatoha ai i āu akoranga ki ngā hoa, ki te whānau ki ngā hoa mahi hoki.

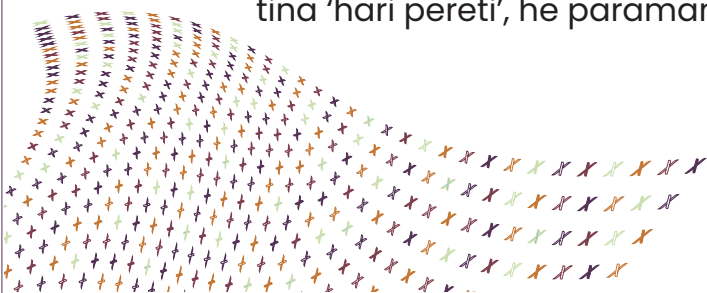
- he whakaaroaro kei hea ngā panonitanga ā-ture, ā-waeture, ā-kaupapa here rānei e hiahiatia nei hei tautoko i te ārai whakatoihara.
- he tuku kōrero mō ngā kaupapa here, mō ngā ture ā te wā o te whakawhiti kōrero tūmatanui.

Te tauawhi i te kanorau, kia whakautetia

- whakaaroarotia mēnā, i roto i tō wahi mahi, i tō whakahaere rānei, ka taea e koe te whakamahi, te whakarato, tērā rānei te tono pūtea hei hoahoa i tētahi hōtaka, i tētahi ratonga rānei hei aro atu ki te whakatoihara.

Kia tūhonotia

- he whakarato i te hautūtanga, ā, he whakaahu tahi, he whakatairanga anō hoki i ngā ritenga pāpori e kauawhi ana.
- Ehara i te mea me noho koe hei kaiwhakahaere o tētahi rōpū kia tū hei kaihautū. Ka taea e koe te whakaatu te hautūtanga ngākaupai mā te tuwhera o te uara i ngā uta kanorau a ō hoa mahi, a ō hoa me ngā hoa takanoa. Ka taea te pērā mā te whakaae ā-waha ki te tangata, mā te hoatu mokowā me te wā ki a rātau ki te kōrero me te whakarongo ki ā rātau kōrero.
- he auaha tonu i ngā āheinga ki te whakawhiti kōrero i te taha o ngā hapori kanorau.
  - he toro atu ki ngā kiritata hou, ā, he whakahoa i ngā takitahi nō hapori kē. Ka tūtaki pea i a rātau ki ngā taiopenga o te takiwā, ki ngā awheawhe tuihono rānei, ki ētahi atu hui hoki.
- he hoahoa tahi i ngā kaupapa here ki te uta kanorau nā te hapori.
- mēnā he kaihanganga kaupapa here koe, whakaaroarotia kia whakamahia ngā rauemi i te pae tukutuku o te [DPMC Policy Project](#) hei whakaahu i tētahi mahere mārō mō te whakawhitiwhiti kōrero.
- he whakatairanga i te māramatanga ki ētahi atu ahurea, tuakiri rānei.
- he whakatū i tētahi taiopenga i tō takiwā mō te Rā Kiritata pēnei i te tina 'hari pereti', he paramanawa i te ahiahi rānei.

Te Whai wāhitanga

- whai wāhi ki ngā mahi kanorau ā-hapori, ā, auahatia ngā piringa kaha e haere tonu ana, he tiketike hoki te whakawhirinaki.
- tae atu ki ngā taiopenga pāpori tūmatanui, kaupapa whakanui hoki, ā, kimihia ngā mōhiohio mō aua taiopenga, mō aua whakanui hoki. Ka taea e koe te kite i ngā taiopenga hapori i tō rohe mā te whakamahi i te Neighbourly, i te EventFinda, i tō nūipepa o te takiwā rānei.
- kia whai mātauranga mō te hītori o Aotearoa me te Tiriti o Waitangi, ā, kia nui ake tō whai wāhitanga ki Te Reo me ngā tikanga Māori.
- ākona Te Reo mā ngā taupānga tuihono kore utu pēnei i te Kōrerorero, i te Kupu me te Ako Tahī, whakaurua rānei ki tētahi kōhi mā Te Wānanga o Aotearoa, toro atu ki nga whakaaturanga ki tō whare taonga ā-rohe, tērā rānei minoa ngā pukapuka mō te hītori o Aotearoa i tō whare pukapuka ā-rohe.

